

2021

Najaarsnota

VOORWOORD

Wij bieden u hierbij de Najaarsnota 2021 aan. De najaarsnota heeft als doel u tussentijds te rapporteren over de realisatie en uitvoering van de begroting en geeft de stand van zaken weer met de financiële consequenties voor het lopende begrotingsjaar 2021. Wij richten ons daarbij primair op afwijkingen ten opzichte van de begroting in 2021.

In het geval dat bijstellingen structureel zijn, worden de meerjaren financiële consequenties opgenomen in de begroting 2022 voor de periode 2022-2025.

De Najaarsnota 2021 wordt gelijktijdig met de Begroting 2022-2025 in procedure gebracht. Hiermee krijgt de raad inzicht in alle relevante ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente (peildatum is 1 oktober).

In de najaarsnota zijn de bijstellingen van de begroting te onderscheiden naar drie hoofdgroepen:

- 1) mutaties vanwege de circulaire gemeentefonds in de periode december 2020 tot en met september 2021: verhoging baten en daarmee verband houdende verhoging lasten vanwege taakmutaties;
- 2) verhoging lastenbudgetten vanwege Corona-steunmaatregelen door het Rijk en door de raad van de gemeente Hattem;
- 3) mutaties van budgetten uit de primaire begroting 2021. Omdat de realisatie dan wel de prognose jaareinde verwachting afwijkt van het oorspronkelijke budget.

De bijstelling van de exploitatiebudgetten is € 246.300 positief. Door toevoegingen aan de reserves van € 68.300 is het resultaat van de Najaarsnota 2021 per saldo € 178.000 positief. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve.

Aanpak COVID-19 crisis en compensatie door het rijk aan gemeenten

Het Rijk heeft in de zgn. maartbrief 2021 en in de circulaire van het gemeentefonds december 2020, mei en september 2021 compensatiepakketten bekend gemaakt. Middels een verhoging van de algemene uitkering hebben gemeenten extra middelen ontvangen om de gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen. Om zodoende de hogere gemeentelijke lasten te kunnen betalen en om verenigingen, maatschappelijke instellingen en bedrijven te ondersteunen.

In het totaal heeft de gemeente Hattem voor 2021 een bedrag van afgerond € 228.500 ontvangen voor specifiek benoemde maatregelen. Dit bedrag wordt als baten algemene uitkering aan de begroting 2021 toegevoegd. Dit is exclusief het bedrag dat als voorschot is ontvangen uit de regeling Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

De raad heeft in juni 2021 besloten een bedrag van afgerond € 134.500 aan steunmaatregelen te verstrekken (het vijfde pakket, inclusief € 8.000 uit eigen, algemene middelen). In deze najaarsnota voegen we dit bedrag aan de lastenbudgetten 2021 toe.

Ook het bedrag van afgerond € 100.000 aan extra ontvangen baten waarover de raad nog geen besluit heeft genomen, voegen we aan de lastenbudgetten toe. Zodat alle extra ontvangen corona middelen in de boekhouding zijn vastgelegd en de verantwoording over de besteding daarvan aan de raad en het Rijk mogelijk wordt.

Evenals in 2020 is door het Rijk per maatregel een verdeling gemaakt die bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Er hoeft dus geen directe relatie te bestaan met door een gemeente werkelijk gemaakte kosten dan wel een vermindering van de inkomsten.

In de onderstaande tabel een samenvatting van de door het Rijk beschikbare gestelde bedragen, waarbij de relatie met het vijfde pakket steunmaatregelen Hattem inzichtelijk wordt gemaakt. In het betreffende programma worden de onderwerpen kort toegelicht.

Progr.	Onderwerp	Bedrag in €
1.a *	Jeugd: diverse vormen van ondersteuning (maartbrief 2021)	34.000
1.d / 2.a *	Cultuur: Kwijtschelden huren musea en De Dijkpoort	25.600
1.d *	Cultuur: aanjaagbudget	15.000
1.d	Cultuur: extra middelen cultuur (september circulaire)	31.000
1.d *	Ouderen en kwetsbare groepen	53.500
2.b *	Toiletcontainer (algemene middelen)	8.000
2.c	Huisvuil: meer afval	19.000
2.c	Speeltuinen / vrijwilligersorganisaties jeugd: diverse activiteiten	4.700
3.c	Verkiezingen	16.700
4.a	Personele lasten: diverse onderwerpen	29.000
	Totaal najaarsnota (afgerond)	€ 236.500

Onderwerpen met * : maken deel uit van het vijfde pakket steunmaatregelen (raad 26 juni 2021)

Onderwerpen zonder * : extra middelen ontvangen in de circulaires

FINANCIEEL

Het geprognosticeerde begrotingsresultaat 2021 bedraagt na verwerking van de voorliggende **Najaarsnota € 485.742 nadelig** en is als volgt opgebouwd:

	Bedrag in €
Saldo primaire begroting 2021	167.100 V
1e-begrotingswijziging - voorjaarsnota	<u>- 830.842 N</u>
Saldo begroting 2021 na voorjaarsnota	- 663.742 N
2e-begrotingswijziging - najaarsnota	<u>178.000 V</u>
Saldo begroting 2021 na wijzigingen:	<u><u>- 485.742 N</u></u>

Samenvatting mutaties in de Najaarsnota 2021:

Voordelige financiële gevolgen:

• Uitkering Gemeentefonds mei- en septembercirculaire	760.000
• Voordeel afschrijvingslasten doordat investeringen niet al in 2020 gereed zijn gekomen. Hiermee is rekening gehouden in het MIP 2022	165.000
• Verwachte lagere lasten PGB's Wmo begeleiding	50.000
• Verwachte hogere opbrengsten verkoop gronden	31.000
• Hogere dividenduitkering ROVA	20.000

Nadelige financiële gevolgen:

• Om de problematiek in de jeugdzorg aan te pakken stelt het Rijk middelen beschikbaar	308.000
• Bijstelling diverse lastenbudgetten als gevolg van in de circulaires gemeentefonds ontvangen compensatie voor kosten Corona	236.500
• Lagere baten bouwleges	100.000
• Onderhoudswerkzaamheden gemeentewerf: begroot als investering, is naar nu blijkt onderhoud (exploitatie)	35.000

• Incidenteel hogere onderhoudskosten straatverlichting	30.000
• Uitbesteding kosten gladheidsbestrijding in winter 2021/2022	28.000
• Bijstelling lastenbudgetten integratie-uitkeringen Participatie WSW op basis van verhoogde uitkering gemeentefonds	25.800
• Per saldo hogere lasten door onderwerpen kleiner dan € 25.000	84.700

Mutaties met budgettair neutrale gevolgen

- Overschot financiële bijdrage 2020 Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (MO/BW)
Het bedrag van € 135.300 wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein, deel MO/BW.
- Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO)
De verhoging van het voorschot met € 104.500 betekent een verhoging van zowel de baten als de lasten.
- Anterieure overeenkomsten € 100.000. De inkomsten waren begroot in 2021, maar worden naar verwachting gerealiseerd in 2022. We ramen in 2021 de baten af, met dekking (lasten) uit de algemene reserve. In de voorjaarsnota 2022 volgt de omgekeerde beweging.
- Onderwijshuisvesting
De SUVIS-subsidie van € 65.800 voor verbetering van de ventilatie wordt verstrekt aan de Jan Jasperschool.
- De lasten en baten (dekking uit de algemene reserve) waren voor € 33.000 begroot in 2021. De uitgaven zijn echter al gedaan in 2020 en daarom draaien we de begrote posten 2021 terug.
- Er is een SPUK-subsidie aangevraagd en ontvangen ten behoeve van Zwembad de Marke van € 31.100. Dit bedrag zal worden overgemaakt naar het zwembad om daarmee het nadeel te compenseren dat is ondervonden van de Corona pandemie.
- Baten gebundelde uitkeringen (BUIG) en Participatiewet (PW)
De beschikking BUIG 2021 is definitief vastgesteld. De baten BUIG worden verlaagd € 19.500 en daardoor ook de lasten PW.

Leeswijzer: De aanduiding bij een bedrag met een N staat voor 'Nadeel'. Hetzij de lasten stijgen hetzij de baten dalen, met als gevolg een verslechtering van het exploitatieresultaat. Omgekeerd betekent een V een 'Voordeel' waardoor het exploitatieresultaat verbetert.

Achtereenvolgens wordt in deze najaarsnota verder aandacht besteed aan:

Voortgangsrapportage 2021

- A. Per programma c.q. paragraaf de relevante mutaties in de exploitatie
- B. Bijstelling ramingen 2021-2024
- C. Stand van zaken investeringen 2021
- D. Mutaties van inzetbare reserves en voorzieningen

Wij besluiten deze nota met een advies.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
Financieel	2
Inhoudsopgave.....	4
A. RELEVANTE MUTATIES IN DE EXPLOITATIE	5
1 - Sociaal Sterk.....	6
Relevante financiële ontwikkelingen	6
Opgroeien en Ontwikkelen.....	6
Werk	7
Zorg	8
Welzijn en Sport	9
Financiële consequenties	9
2 - Wonen, werken en recreatie	10
Relevante financiële ontwikkelingen	10
Ruimtelijke Ordening.....	11
Economische ontwikkeling	12
Fysieke leefomgeving	13
Financiële consequenties	13
3 - Besturen en organiseren	14
Relevante financiële ontwikkelingen	14
Besturen en netwerken	14
Dienstverlening	14
Financiering en dekkingsmiddelen	15
Gemeentelijke organisatie.....	16
Financiële consequenties	16
4 - Bedrijfsvoering en overhead	17
Relevante financiële ontwikkelingen	17
Bedrijfsvoering en overhead.....	17
Financiële consequenties	17
B. BIJSTELLING RAMINGEN 2021	18
C. STAND VAN ZAKE INVESTERINGEN 2021.....	18
D. MUTATIES INZETBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN	19
ADVIES.....	19

A. RELEVANTE MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Algemeen

- Richtlijnen
- In overeenstemming met de richtlijnen opgenomen in de 'Routeplanner' Planning en Control cyclus 2021, wordt bij financiële bijstellingen gerapporteerd over (verwachte) afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de oorspronkelijke ramingen van de budgetten groter dan 10% met een minimum van € 10.000.
- Bijstellingen op de budgetten lager dan dit bedrag zijn bij het onderdeel 'Financiële consequenties' per saldo opgenomen onder de omschrijving: 'totaal budgetaanpassingen < € 10.000'.
- In afwijking van deze richtlijn maken we een uitzondering voor de bijstellingen vanwege Corona. Bedragen kleiner dan € 10.000 worden wel toegelicht en niet meegeteld als budgetaanpassing kleiner dan € 10.000.

1 - SOCIAAL STERK

Stand van zaken investeringen

Geen onderwerpen

RELEVANTE FINACIELE ONTWIKKELINGEN

1a - Opgroeien
en ontwikkelen

Decentralisatie jeugdzorg

- Jeugdhulp - Taakmutaties

Om de problematiek in de jeugdzorg aan te pakken stelt het Rijk middelen beschikbaar voor *'verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, lichte jeugdzorg problematiek, praktijkondersteuner huisarts (POH) jeugd GGZ, wachttijden specialistische jeugdzorg en ketensystemen jeugd'*. Deze begrippen worden genoemd en toegelicht in de mei- en septembercirculaire. Ook wordt de integratie uitkering Voogdij/18+ verhoogd. In het totaal wordt het lastenbudget jeugdzorg ZIN verhoogd met afgerond € 308.000 (N).

Preventief jeugdbeleid

- Jeugdhulp - Corona

Zoals aangekondigd in de maartbrief 2021 en financieel verwerkt in de meicirculaire worden extra middelen beschikbaar gesteld voor perspectief jeugd en jongeren, jongerenwerk, mentale ondersteuning en voor activiteiten & ontmoetingen. In het totaal € 34.000 (N).

De inkomsten van het maatjesproject zijn twee keer begroot. Als subsidie en als algemene uitkering. De subsidiebaten in programma 1.a worden afgeraamd, waardoor er een nadeel ontstaat van € 10.000 (N).

Volksgezondheid

- Geneeskundige Gezondheidszorg (GGD-NOG)

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken (MenACWY) overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de middelen van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Ook worden in 2021 eenmalig middelen toegevoegd voor de *'informed consent procedure RVP'*.

We verhogen het lastenbudget in het totaal met € 3.400 (N).

Onderwijs en huisvesting

- SUVIS en voorziening onderwijshuisvesting

In 2021 is door het ministerie van onderwijs de SUVIS-regeling opengesteld. Dit betreft een subsidieregeling om de ventilatie in scholen te verbeteren.

Gemeenten konden ten behoeve van schoolbesturen een aanvraag doen indien deze aan de criteria voldeden. Stichting Cambium kwam voor investeringen in de Jan Jasperschool in aanmerking voor subsidie. De gemeente heeft voor hen een aanvraag ingediend en de subsidie beschikt gekregen, ter hoogte van afgerond € 65.800 (V). Deze batens zijn ingeboekt en dit bedrag is vervolgens ter beschikking gesteld aan het schoolbestuur.

Ook is in 2021 een voorziening in de onderwijshuisvesting toegekend van € 3.086 welke niet was voorzien.

Het lastenbudget is hierdoor verhoogd met in het totaal circa € 68.800 (N).

- (vervolg **Onderwijs en huisvesting**) Zakelijke lasten
De afgelopen jaren zijn de lasten toegenomen voor OZB en brandverzekeringen welke voor rekening van de gemeente komen. Het lastenbudget is hierdoor verhoogd met afgerond € 11.500 (N).

<i>Opgroeien en ontwikkelen</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	-369.900	0	0	0

1b - Werk

Uitkeringen

- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)
Eén van de maatregelen van het Kabinet tijdens de Coronacrisis is de Tozo-regeling. De regeling is gestart in 2020 en loopt na een aantal verlengingen door tot en met 30 september 2021 (Tozo 5). Het ministerie van SZW heeft aan de gemeente Hattem per 18 juni een voorschot op deze specifieke uitkering verstrekt van € 592.335 voor het jaar 2021.
In de voorjaarsnota zijn zowel de baten als de lasten al opgevoerd voor een bedrag van € 487.805. In de najaarsnota 2021 stellen we daarom de begroting bij met € 104.530, zowel de baten (V) als de lasten (N).
Als de werkelijke uitkeringen in 2021 lager zijn dan het lastenbudget van circa € 600.000, zal een deel van het voorschot terugbetaald moeten worden. Bij de jaarrekening 2021 bepalen we de actuele stand van zaken.

De Tozo-regeling wordt voor een aantal regiogemeenten en ook voor de gemeente Hattem uitgevoerd door het Regionaal Bureau Zelfstandigen. Het RBZ berekent uitvoeringskosten door. Gemeenten ontvangen van het Ministerie van SZW per besluit op een aanvraag een vergoeding voor uitvoeringskosten. Hiervan moeten zowel de uitvoeringskosten van RBZ worden betaald, als de kosten die de gemeente Hattem zelf maakt. Bij de jaarrekening 2021 bepalen we de actuele stand van zaken, zowel ten aanzien van de verwachte vergoeding door het Rijk als van de verwachte kosten. Van het RBZ, van de gemeente Hattem zelf en van de extra accountantskosten die voor de controle van deze SiSa-regeling worden gemaakt.

Loonkostensubsidies

Naar verwachting is het primair begrote bedrag voor loonkostensubsidies niet toereikend in 2021. Deze trend was al bij de jaarrekening 2020 zichtbaar en is meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022. In de najaarsnota 2021 verschuiven we daarom € 40.000 van het budget uitkeringen naar het budget loonkostensubsidies (budgettair neutraal).

- Baten gebundelde uitkeringen (BUIG) en Participatiewet (PW)
Begin oktober 2021 is 'de definitieve bijstandsuitkering 2021 BUIG' bekend gemaakt door het ministerie van SZW. De uitkering BUIG wordt definitief vastgesteld op € 1.615.436. Ten opzichte van de voorlopige uitkering wordt het batenbudget 2021 eenmalig verlaagd met € 19.546 (N). We verlagen ook het budget uitkeringslasten Participatiewet, met € 19.546 (V).

Ter informatie: we verwachten in 2021 een lager bedrag aan uitkeringen te verstrekken dan het beschikbare lastenbudget. Het is lastig in te schatten hoe groot het voordeel zal zijn, daarom stellen we de begroting niet bij in de najaarsnota en rapporteren we bij de jaarrekening over het daadwerkelijke resultaat op het uitkeringsbudget.

Sociale werkvoorziening

- Compensatie Sociale Werkbedrijven - Corona

Ter informatie: In de septembercirculaire is aangekondigd dat gemeenten een tegemoetkoming krijgen voor de loonkosten van Sociale Werkvoorziening (SW)-bedrijven voor het eerste halfjaar 2021. Mogelijk ook nog voor het derde kwartaal. Het bedrag zal beschikbaar worden gesteld in de decembercirculaire. We passen de begroting niet aan in de najaarsnota omdat exacte financiële informatie ontbreekt.

- Participatie (onderdelen WSW en re-integratie)

We voegen de verhoogde bijdrage uit de meicirculaire voor de integratie uitkering Participatie WSW oud toe aan het lastenbudget voor € 25.796 (N).

De uitkering aan gemeenten wordt verlaagd vanwege hogere uitgaven door het UWV voor het uitvoeren van de no risk polis banenafpraak en nieuw beschut werk. Het lastenbudget neemt ook af, met € 2.555 (V).

<i>Werk</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	-23.200 N	0	0	0

1c - Zorg

Collectieve en individuele begeleiding

- Wmo ZIN en PGB en HH

Op basis van de prognose van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en eigen inschattingen verwachten we een onderbesteding van het lastenbudget Wmo PGB begeleiding van € 50.000 (V).

- Overschot budget 2020 MO/BW

Het overschot financiële bijdrage 2020 voor Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen (MO/BW) van de regionale samenwerking MO/BW Oost-Veluwe is uitgekeerd aan de regiogemeenten, waaronder Hattem.

De uitkering bedraagt voor Hattem € 135.326 (V).

Voorgesteld wordt dit bedrag te doteren aan de reserve Sociaal Domein en later weer in te zetten ten behoeve van investeringen in de lokale sociale infrastructuur voor mensen met psychische en psychosociale kwetsbaarheid. Daarmee wordt de instroom in MO/BW voorkomen, en kunnen mensen ook weer sneller uitstromen naar zelfstandig wonen met ondersteuning uit de lokale Wmo.

Zie programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves voor de reservemutatie van € 135.326.

<i>Zorg</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	185.300 V	0	0	0

1d - Welzijn en sport

Kunst en Cultuur

- Lokale culturele voorzieningen Corona

Het Rijk heeft in de decembercirculaire 2020 middelen beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur en het aan de gemeenten overgelaten om de inzet van deze middelen te bepalen.

In het vijfde pakket steunmaatregelen heeft de raad besloten tot het kwijtschelden van de huur van het eerste halfjaar 2021 van de musea en De Dijkpoort ad € 25.600 (N). En om een 'aanjaagbudget' beschikbaar te stellen van € 15.000 (N).

Ook in de septembercirculaire zijn extra middelen voor cultuur beschikbaar gesteld en we verhogen het lastenbudget met afgerond € 30.800 (N).

Mantelzorg en vrijwilligerswerk

- Maatschappelijke ondersteuning Corona

Het Rijk heeft in de zgn. maartbrief middelen beschikbaar gesteld voor maatschappelijke ondersteuning. In het vijfde pakket steunmaatregelen heeft de raad besloten tot het inzetten van deze middelen voor extra begeleiding van kwetsbare groepen € 24.000 (N) en het bestrijden van eenzaamheid ouderen € 28.000 (N).

Zwembad

- Inkomensoverdrachten rijk

Om de financiële schade van de coronapandemie te beperken is door VWS een subsidieregeling in het leven geroepen voor Zwembaden en IJsbanen. Ten behoeve van Zwembad de Marke hebben we een subsidieaanvraag gedaan. De toegekende uitkering, via een SPUK, bedraagt circa € 31.100 (V).

Deze subsidie is bedoeld om het nadeel te compenseren dat het zwembad heeft ondervonden van de coronapandemie en zal worden overgemaakt aan het zwembad als aanvullend voorschot op de subsidievaststelling over 2020 ad € 31.100 (N).

<i>Welzijn en sport</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	-123.400 N	0	0	0

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Raming Programma 1 Sociaal Sterk	Begroting			
	2021	2022	2023	2024
Totaal relevante ontwikkelingen	-331.200 N	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	135.300 V			
Totaal bijstelling	-195.900 N	0	-0	0

2 - WONEN, WERKEN EN RECREATIE

Stand van zaken investeringen

Algemeen

Over de hele linie is sprake van algemene kostenstijgingen. Daarnaast zien we dat de aanbestedingsvoordelen waar in eerdere jaren mee gerekend is, zich niet meer in die mate voordoen. Verder komen vanuit participatie trajecten soms ook wijzigingen voort die extra budget vragen.

Vechtstraat / Bijleveldsingel GVVP 942250

- De werkzaamheden zijn afgerond en de financiële consequentie is € 125.000 (V). Dit overschot wordt overgeheveld naar Hessenweg GVVP 942259. De werkzaamheden liggen in het verlengde van elkaar en zijn in gezamenlijkheid uitgevoerd. De kapitaallasten zijn in de begroting 2022 meegenomen.

Hessenweg GVVP 942259

- Door uitbreiding van de werkgebied tot de bebouwde komgrens is er sprake van een behoorlijke areaal uitbreiding wat is toegevoegd aan dit werk. Door deze uitbreiding zijn extra kosten gemaakt en is een deel van de riolering vervangen. Door het toevoegen van het overschot de Vechtstraat / Bijleveldsingel 942250 bedraagt de uiteindelijke overschrijding € 200.000 (N). Voor € 130.000 (N) geldt dit voor de Hessenweg GVVP 942259 en voor € 70.000 (N) voor de riolering voor de Hessenweg / Vechtstraat / Bijleveldsingel 2021 947217. De extra kapitaallasten bedragen € 7.000.

Herinrichting de Bleek

- Binnen de gemeente Hattem leeft al meerdere jaren de wens om het parkeerterrein op De Bleek aan te pakken. Het terrein moet een aantrekkelijkere ontvangstlocatie worden voor bezoekers aan Hattem, waarbij o.a. de verblijfswaarde wordt vergroot, het regenwater goed wordt afgevoerd en door efficiëntere inrichting meer parkeeraanbod wordt gecreëerd. Voor deze gewenste herinrichting is vanuit de provincie Gelderland de subsidie 'Beleef het Apeldoornskanaal' beschikbaar. In navolging van het collegebesluit over de Bleek dient het budget verhoogd te worden van € 348.500 (N) naar € 500.000 (N). Daar tegenover staat dat de subsidie van de provincie is verhoogd van € 191.500 (V) naar € 250.000 (V). De toename van de gemeentelijke kosten worden gedekt uit het hiervoor gevormde parkeerfonds.

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

De realisatie van diverse projecten wijkt af van hetgeen waarop de begroting 2021 is gebaseerd. Dit heeft als gevolg dat de afschrijvingslasten later dan verwacht zullen komen. Dit heeft een eenmalig effect van € 105.000 (V). Het budget kapitaallasten is verlaagd met dit bedrag.

Het betreft projecten van wegen, openbare verlichting en riolering.

2a - Ruimtelijke
ontwikkeling

Vergunningverlening en handhaving

- Baten bouwleges

De baten bouwleges vallen naar verwachting € 100.000 (N) lager uit dan begroot. Door het verschuiven van de aanvragen bouwvergunning m.b.t. het Consmema-terrein. Deze verschuiving is in de begroting 2022 meegenomen.

- Anterieure overeenkomsten

Bij ruimtelijke initiatieven waarvoor een bestemmingsplanwijziging of VVGB procedure nodig is, wordt het kostenverhaal via anterieure overeenkomsten geregeld. Een bedrag van € 100.000 zal niet zoals begroot in 2021 worden ontvangen, maar in 2022. Dit betekent een neerwaartse bijstelling van het inkomstenbudget 2021 met € 100.000 (N).

Om deze verschuiving van 2021 naar 2022 budgettair neutraal te laten verlopen, wordt in beide jaren de algemene reserve ingezet.

Zie ook programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves voor de reservemutatie van € 100.000.

In de voorjaarsnota 2022 zal het inkomstenbudget worden verhoogd. Ook worden de lasten verhoogd door toevoeging aan de algemene reserve.

<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	-200.000 N			

2b -
Economische
ontwikkeling

Vastgoed

- Verkoop onroerende goederen
Meeropbrengst grondverkoop van € 31.239 (V).
- Hattemse Loo
De kosten m.b.t. het Hattemse Loo zijn in 2020 gemaakt. Dit houdt in dat de post van € 33.000 (V) die vanuit de algemene reserve aan het budget was toegevoegd teruggedraaid wordt. Dit heeft een budgettair neutraal effect op de begroting 2021.

Zie ook programma 3.c Financiering en dekkingsmiddelen onder Reserves voor de reservemutatie van € 33.000.

- Gronden griftplan
Dit betreft incurante grond die niet door de gemeente niet verkocht kan worden. Deze boekwaarde wordt gedesinvesteerd voor € 10.000 (N).

Recreatie en toerisme

- Toiletunit in de binnenstad van Hattem i.v.m. Corona
In het vijfde pakket steunmaatregelen heeft de raad besloten eigen, algemene middelen in te zetten om de huur van een toiletwagen mogelijk te maken. De gemeente Hattem vergoedt de gemaakte kosten aan de Hattermer ondernemersvereniging HAVO voor € 8.000 (N).

<i>Economische ontwikkeling</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	46.200 V	0	0	0

2c - Fysieke
leefomgeving

Speelvoorzieningen

• Speeltuinen, buurt- en clubhuizen

In de septembercirculaire 2021 gemeentefonds stelt het kabinet € 10 mln. beschikbaar in 2021 voor buurt- en dorpshuizen ter compensatie van de extra uitgaven i.v.m. corona. We verhogen het lastenbudget met € 5.000 (N).

Afval

• Afvalverwerking Corona

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. In overleg met de VNG heeft het Rijk besloten de extra kosten te vergoeden aan de gemeenten. De compensatie voor de gemeente Hattem bedraagt afgerond € 19.000 (N) en wordt aan het lastenbudget afval toegevoegd.

Verlichting

• Onderhoudskosten

De onderhoudskosten vallen incidenteel hoger uit, hierbij moet worden aangetekend dat er enkele aan- en afsluiting hebben plaatsgevonden die niet waren voorzien. Door deze overschrijding wordt € 30.000 (N) aan het lasten budget toegevoegd.

Gladheidsbestrijding

• Uitbesteden gladheidsbestrijding

De werkzaamheden voor het strooiseizoen 2021-2022 zijn uitbesteedt. De extra kosten door deze uitbesteding zijn € 28.000 (N) en worden aan het lastenbudget toegevoegd.

Kapitaallasten

• Afschrijvingslasten

De realisatie van diverse projecten wijkt af van hetgeen waarop de begroting 2021 is gebaseerd. Dit heeft als gevolg dat de afschrijvingslasten niet in maar na 2021 zullen starten. Met in 2021 een eenmalig effect van € 105.000 (V). Het budget afschrijvingslasten is verlaagd met dit bedrag.

<i>Fysieke leefomgeving</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	23.000 V	0	0	0

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Raming Programma 2 Wonen, werken en recreëren	Begroting			
	2021	2022	2023	2024
Totaal relevante ontwikkelingen	-130.800 N			
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	67.000 V			
Totaal bijstelling	-63.800 N	0	0	0

3 - BESTUREN EN ORGANISEREN

Stand van zaken investeringen

Kapitaalversterking Alliander

- De deelname aan het versterken van het eigen vermogen van Alliander door middel van een converteerbare obligatielening van € 744.146. Deze zal medio december worden verstrekt aan Alliander.

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

3a - Netwerken en besturen

Verkiezingen

- Verkiezingen Tweede Kamer op 17 maart 2021 Corona

Het Rijk heeft in de decembercirculaire 2020 extra middelen beschikbaar gesteld in verband met de verkiezingen. De compensatie voor de gemeente Hattem bedraagt afgerond € 17.000 (N) en wordt aan het lastenbudget verkiezingen toegevoegd.

<i>Netwerken en besturen</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	-17.000 N	0	0	0

3b - Dienstverlening

Geen financiële bijstellingen

<i>Dienstverlening</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	0	0	0	0

3c - Financiën

Nutsbedrijven

- Dividend Rova
Incidenteel hogere dividenduitkering € 20.000 (V) over Rova's boekjaar 2020.

Heffing en invordering

- Onkostenvergoeding bezwaren WOZ
Ondernemingen die belastingplichtigen bijstaan in hun bezwaar tegen de vastgestelde waarde onroerende zaken (WOZ) ontvangen hiervoor een vergoeding. Het huidige budget is ontoereikend en wordt verhoogd met € 16.000 (N).

Reserves

- Reserves

De reservemutaties zijn:

- *Overschot MO/BW uit 2020*
Voorgesteld wordt het ontvangen overschot € 135.326 (N) te doteren aan de reserve Sociaal Domein. Zie ook programma 1c.Zorg.
- *Al in 2020 gemaakte kosten voor Hattems Loo*
Voorgesteld wordt de in 2021 begrote onttrekking uit de algemene reserve terug te draaien omdat de kosten al in 2020 zijn gemaakt. En een bedrag van € 33.000 (N) te doteren aan de algemene reserve. Zie ook programma 2.b Economische ontwikkeling.
- *Verschuiven inkomsten uit anterieure overeenkomsten van 2021 naar 2022*
Voorgesteld wordt de verschuiving van de opbrengsten tussen beide boekjaren via de algemene reserve te laten verlopen. En een bedrag van € 100.000 (V) te onttrekken uit de algemene reserve. Zie ook programma 2a Ruimtelijke ordening.

Per saldo wordt in 2021 een bedrag van € 68.300 (N) toegevoegd aan de reserves.

Algemene uitkering

- Gemeentefonds
De mutaties vanuit de circulaires Gemeentefonds van december 2020 tot en met september 2021 zijn:
 - Algemene Uitkering € 728.541 voordeel
Opgebouwd uit de decembercirculaire 2020 van € 83.002 (V), de meicirculaire 2021 van € 407.989 (V) en de septembercirculaire 2021 van € 237.550 (V).
 - Integratie Uitkeringen Sociaal Domein € 31.748 voordeel
Dit bedrag is opgebouwd uit de meicirculaire 2021 van € 34.303 (V) en de septembercirculaire 2021 van € 2.555 (N).

<i>Financiën</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	764.300 V	0	0	0
Reserveringen	-68.300 N	0	0	0

3d -

Gemeentelijke
organisatie**Organisatieontwikkeling en personeelsbeleid**

In de voorjaarsnota 2021 heeft de raad een tijdelijk ontwikkelbudget ingesteld. Benodigd voor extra personele en inhuurkosten. Van dit budget zal naar verwachting ultimo 2021 een bedrag van circa € 175.000 resteren. Voor het deel organisatie ontwikkeling € 95.000 en voor het creëren van een gezonde werkbalans € 80.000.

Voor het bouwen aan een toekomstbestendige organisatie is bij de voorjaarsnota een budget beschikbaar gesteld om tijdelijk extra mensen aan te trekken. Belangrijk doel daarbij is het herstellen van een gezonde werkbalans, zodat werkzaamheden beter kunnen worden verdeeld en de eigen medewerkers ruimte ervaren om aan de organisatie ontwikkeling deel te nemen. Kort voor de zomer is begonnen met het aantrekken van deze zogenaamde flexibele schil. Op de meeste terreinen zijn tijdelijk nieuwe medewerkers aangetrokken of externe mensen ingehuurd.

Van het oorspronkelijk geraamde bedrag resteert eind dit jaar een bedrag van € 80.000. Dit bedrag willen we in 2022 inzetten ter dekking van de (tijdelijke) kosten.

Het programma voor de doorontwikkeling van de organisatie is afhankelijk van het op orde zijn van de eigen personeelsbezetting. Na zomervakantie zijn afspraken gemaakt voor de verdere uitrol van Opgave- en Procesgericht werken en het trainen van nieuwe vaardigheden voor samensturing binnen teams. De inzet van externe deskundigheid valt dit jaar lager uit dan begroot. Op basis van de prognose tot eind van dit jaar, verwachten we dat ultimo 2021 een bedrag van € 95.000 resteert.

De restantbedragen voor in totaal € 175.000 verwachten we in 2022 in te gaan zetten en daartoe zal bij de jaarrekening een voorstel tot budgetoverheveling worden gedaan.

<i>Gemeentelijke organisatie</i>	2021	2022	2023	2024
Bijstellingen	0	0	0	0

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Raming Programma 3 Besturen en organiseren	Begroting			
	2021	2022	2023	2024
Totaal relevante ontwikkelingen	747.300 V	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	-68.300 N	0	0	0
Totaal bijstelling	679.000 V	0	0	0

4 – BEDRIJFSVOERING /OVERHEAD

Stand van zaken investeringen

Geen onderwerpen

RELEVANTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

- 4a - Kapitaallasten
- Kapitaallasten
- Afschrijvingslasten
De realisatie van diverse projecten wijkt af van hetgeen waarop de begroting 2021 is gebaseerd. Dit heeft als gevolg dat de afschrijvingslasten niet in maar na 2021 zullen starten. In 2021 een eenmalig effect van € 60.000 (V). Het lastenbudget is verlaagd met dit bedrag. Het betreft projecten van technische infrastructuur (ICT) en Documentaire informatievoorziening.
- 4b - Bedrijfsinformatie
- Personele informatie**
- Inhuur en salariskosten Corona
In de decembercirculaire 2020 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden. Het betreft dienstverlening aan bijstandsgerechtigden, voor gemeentelijk schuldenbeleid en voor bijzondere bijstand. Er wordt afgerond € 29.000 (N) aan het salariskostenbudget toegevoegd.
 - Bedrijfsgezondheidszorg en overige personele kosten
Door een bovengemiddeld ziekteverzuim en een andere inrichting van de arbozorg - waardoor eenmalig hogere lasten - en extra uitgaven door HR21 en het digitaliseren van P-dossiers is het huidige budget ontoereikend. We stellen de begroting 2021 bij met in het totaal € 35.000 (N).
- 4c -Facilitaire zaken
- Accommodatie buitendienst**
- Onderhoudswerkzaamheden gemeentewerf
In de voorjaarsnota 2021 is er vanuit gegaan dat het buitenschilderwerk en andere onderhoudswerkzaamheden als investering geadmistriseerd zouden moeten worden. Naar nu blijkt zijn het toch onderhoudskosten. Daarom wordt het budget onderhoud bijgesteld met € 35.000 (N) en worden de investering en de kapitaallasten afgeraamd.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Raming Programma 4 Bedrijfsvoering en overhead	Begroting			
	2021	2022	2023	2024
Totaal relevante ontwikkelingen	-39.000 N	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000				
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves				
Totaal bijstelling	-39.000 N	0	0	0

B. BIJSTELLING RAMINGEN 2021

In de onderstaande tabel is de situatie na de vaststelling van de Voorjaarsnota 2021 en de bijstellingsmaatregelen in de Najaarsnota 2021 weergegeven.

Raming	Begroting			
	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Saldo begroting na voorjaarsnota	-663.742 N			
Recapitulatie mutaties najaarsnota:				
P1 - Sociaal sterk				
1a - opgroeien en ontwikkelen	-369.900			
1b – werk	-23.200			
1c – zorg	185.300			
1d - welzijn en sport	-123.400			
P2 - Wonen, werken en recreëren				
2a - ruimtelijke ontwikkeling	-200.000			
2b - economische ontwikkeling	46.200			
2c - fysieke leefomgeving	23.000			
P3 - Besturen en organiseren				
3a - netwerken en besturen	-17.000			
3b - dienstverlening	0			
3c - financiën	764.300			
3d - gemeentelijke organisatie	0			
P4 - Bedrijfsvoering / overhead				
4a - bedrijfsvoering en overhead	-39.000			
Investerings (kapitaallasten)	0			
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	0			
Totaal mutaties najaarsnota in exploitatie	246.300 V			
Totaal dekkingsmiddelen onvoorziene uitgaven				
Totaal dekkingsmiddelen verrekening reserves	-68.300 N			
Saldo bijstellingen najaarsnota	178.000 V			
Saldo begroting na bijstellingen najaarsnota	-485.742 N			

C. STAND VAN ZAKE INVESTERINGEN 2021

De mutaties bij de investeringen zijn per programma toegelicht. Telkens aan het begin van de tekst van een programma.

D. MUTATIES INZETBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves

De reservemutaties zijn:

- *Overschot MO/BW uit 2020*
Voorgesteld wordt het ontvangen overschot € 135.326 (N) te doteren aan de reserve Sociaal Domein. Zie ook programma 1c.Zorg.
- *Al in 2020 gemaakte kosten voor Hattems Loo*
Voorgesteld wordt de in 2021 begrote onttrekking uit de algemene reserve terug te draaien omdat de kosten al in 2020 zijn gemaakt. En een bedrag van € 33.000 (N) te doteren aan de algemene reserve. Zie ook programma 2.b Economische ontwikkeling.
- *Verschuiven inkomsten uit anterieure overeenkomsten van 2021 naar 2022*
Voorgesteld wordt de verschuiving van de opbrengsten tussen beide boekjaren via de algemene reserve te laten verlopen. En een bedrag van € 100.000 (V) te onttrekken uit de algemene reserve. Zie ook programma 2a Ruimtelijke ordening.

Per saldo wordt in 2021 een bedrag van € 68.300 toegevoegd aan de reserves.

ADVIES

Samenvattend adviseren wij u om de voortgangsrapportage Najaarsnota 2021 vast te stellen en:

1. Het incidentele positieve saldo over het begrotingsjaar 2021 zoals geprognosticeerd in de najaarsnota, te verrekenen met de algemene reserve.

Oktober/november 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris,

de burgemeester,